

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

[Capvt Decimvmqvintvm. Rosa Hierichuntina Palæstina, seu, Charitas
Dei.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

cum sui voti sit compos, humilis ad omnem Dei nutum, paratissimus, & ut loquuntur, resignatissimus est.

9. Humilitatis maximus hostis inanis aura, seu vana gloria. Humilis gloriam contemnit exhibitam, nec appetit exhibendam. Nullam contumeliam timet, quia nullam gloriam amat. Vix unquam audies dicentem humilem: Ego hoc feci, ego istud elaboravi, me auctore, me suatore hoc negotium confectum est. Humilis, quidquid præclare ac laudabiliter facit, totum Deo adscribit. Ipse suas virtutes heseit, illudque Apostoli assiduo versat ore: Non ego sed gratia Dei mecum.

10. Humilis iudicat neminem, neminem spernit, neminem condemnat, nisi seipsum, quem omnibus inferiorem iudicat, & omni divinæ gratiæ indignum reputat. Comis est in amicos, mitis in domesticos, patiens in temerarios, humanus in universos.

11. Vera humilitas eas actiones obviis ulnis amplectitur, quæ multum laboris, & minimum habent honoris. Ad humilitatis virtutem nunquam pervenit, qui opera humilitatis refugit. Humilitas honoratior cathedras non ambit, applausus non querit, Deo se probare contendit, sine cuius singulari ope nec minimam tentationem vincere, nec ullam cogitationem bonam suscipere se posse novit.

12. Humilis perpetuus suisipsum accusator est, & grandem semper catalogum imperfectionum suarum in oculis habet. Quidquid demum encomiorum in se congeratur, quidquid honoris deferatur, ille paupertatis suæ non ignarus, hæc identidem ipse occentat: Stulte, quid ab iis intumescis, quæ alii de te foris prædicant; intus te aspice: talis & talis es, vitiiis scates, nec id negare potes: corvus es, tamen plumas cygni præ te feras. Ergo inspicere te ipsum sine palpo, & nosce; causam non invenies, cur cristas erigas. Nihilum es, imò quod peius, vitiorum dominum es, & tamen à prudentiæ & à sanctimoniæ vis censei? Duplex nequitia; quod virtute careas, & tamen ob virtutem commendari appetas.

CAPVT DECIMVMQVINTVM.

Rosa Hierichuntina Palæstina,

feu,

Charitas Dei.

§. I.

PRINCIPIVM descriptionis duximus à Charitate proximi: jam finem addimus à Charitate Dei. Quod & ipsa frons libri per gemine Charitatis imagines sub aspectum ponit. Nimirum in his duobus mandatis universa lex pendet & Propheta. Majus horum aliud mandatum non est. Atqui Charitatis altitudo sine Humilitatis basi non consistit. Ad consiciendum speculum non facit nitor vitri, si desit additamentum plumbi.

Mater Domini, Virgo beatissima, verè speculum fuit, idque tersissimum. Duo erant in hoc speculo, vitrum & plumbum. Vitrum etsi politissimum, etsi crystallinum, & summi pretii, si desit plumbum, nullius rei formam reddit. Ita virtutes ceteræ, Obedientia, Charitas, Patientia in Matre Domini mirabiliter effulserunt: si tamen defuisset Humilitatis plumbum, Deus in hoc speculo bonitatis suæ immensitatem tam excellentem non vidisset. Addo: Speculum istud fuit concavum, quod oppositum soli concipit ignem, & inflammât sibi proxima. Animus submissus & humilis divinis amoribus facile ar-

Tom. I.

det. Pars Humilitatis est Charitas, quam hæc Hierichuntina rosa foliorum centum & quinquaginta divite designamus.

Petrus Damianus divinæ Matris amorem cum aliorum amore conferens: Quemadmodum, inquit, stella sunt minores facula, & velut scintilla ad solem, imò penitus sese abduunt cum sol adest: ita Virginis divina charitas ad ceterorum omnium divorum charitatem collata, velut sol est inter minora sidera. Quantum verò gratiæ est in homine, tantum est & charitatis, eadem utriusque mensura est. Virgo hæc, quia plena gratiæ, plena fuit & charitate. Amor divinus singulis vitæ momentis, à primo quo vivere cepit momento, in eâ crevit mirificis augmentis. Deus bone, quantus charitatis thesaurus! Hinc non præcepta solum omnia, sed & consilia Christi exactissime servavit: hinc adversa omnia, & quidquid obvenit luctus, patientissime tulit.

Hoc habet rosa Hierichuntina, etiam aridissima, etiam centum annorum, cum aquæ vel leviter imponitur (quod ipse meis oculis spectavi sapius) tunc illa sese explicat, & diffundit ramulos, perinde ac si suæ stirpi hæretet recentissima, cum totis annis arcâ claudi soleat. Vix alter Virgo, quod plus mæroris sensit, eò magis charitatis brachia expandit. Hinc Christum inter dolores etiam & agrimonias, non solum ut Deum, verum etiam ut hominem omni amore dignissimum, unicūque filium, maximūque benefactorem summe dilexit: & patris & matris officio functa diligendo.

Deus olim imperans: Ignis, inquit, in altari semper ardebit. Tale fuit hæc Virgo altare, in quo flamma pervigil nutriebatur. Hoc altare cæcodæmones non tantum non insultu temerare ausi, sed nec accessu. Vti muscæ bullientes ollas & ardentes rogos fugiunt, ita dæmones hanc aram divini amoris plenissimam sibi tremendam declinârunt.

Hæc illa mulier est amicta Sole. Calidum profecto pallium habet, cui concessum sole vestiri. Hæc illa una hominum est, quæ Dominum Deum suum ex toto corde suo, & ex totâ animâ sua, & ex omnibus viribus suis, & ex omni suâ mente dilexit. Hinc illæ voces amantis: Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Nihil languoris est ab amore non magno. Delectabilem hunc morbum inducit flammæ istius exundantis vehementia. Matres omnes amore vicit divina hæc Mater. Iunge amorem aquilarum & pelicanorum in pullo, tigridis & leonæ in catulos, accedat amor cunctarum matrum in unigenas suos; adde amorem & Seraphinorum & coelestium mentium reliquarum, frigus erit & glacies præ amore Mariæ.

Amor qui Deum spirat, cum magnus est, vix ullâ re magis gaudet, quam plurima pro Deo pati. Hinc & illæ voces amantis: Nolo esse sine vulnere, cum Dominum meum in cruce sic vulneratum cerno. Hinc Tarsensis Paulus generosissime: De cetero, inquit, nemo mihi molestus sit; ego enim stigmata Domini Iesu in corpore meo porto. Vestigia plagarum, quas Christi amore acceperat, amoris & testimonium & solatium habebat. Suavissimum gaudii genus est, amato quàm simillimum esse.

Narrat Alexander Neapolitanus, cum morem ab Æthiopibus servatum esse, ut ii qui sese in regis familiaritatem per frequens obsequium insinuassent, unâ cum rege ad supremos annos viverent, summūque inter amicos locum tenerent. Quod si aliquâ corporis parte rex mancus fieret, eodem se membro mutilarent; rege verò per mortem sublato, suave ducerent moriendo sequi antecedentem amicum. Prodeat jam Christianus, & audeat cum

G g g

Ansel-

Ejus charitas ad Sacerdotum charitatem collata est velut sol inter minora sidera.

Quod plus aquas mæroris sensit, eò magis charitatis brachia expandit.

Levit. c. 6. vers. 12. Fuit altare in quo flamma pervigil nutriebatur.

Apoc. c. 12. vers. 1. Luc. c. 10. vers. 27. Cant. c. 2. vers. 5.

Matres omnes amore vicit.

Alexander ab Alexand. l. 1. Gen. di. c. 26.

Anselmo dicere: Ego sum de familiâ Christi; ego sum de militiâ regis æterni, paratus vinciri, cadi, uri, mactari pro Domino IESU. Hæc illa sunt amoris stigmata, hæc sin-
cera amicitie tessera est. Nimis languide amat, qui pro
amato pati recusat.

§. II.

Fit nonnumquam ut homini minus noto, & nescio
quæ principum mandata perferenti non satis fidei
habeatur. Ille tunc litteras profert honorarias, & di-
ctis fidem adstruit. Haud aliter Paulus, cum fortè Ga-
latharum quidam subdubitant, num Paulus iis æstua-
ret flammis in Deum quas dictis scriptisque jactaret,
& num verus à Deo legatus esset: ille variis ad persua-
dendum argumentis usus: De cetero, inquit, mihi nemo
molestus sit, ego stigmata Domini IESU in corpore meo porto.
Perinde si dixisset, Theodoro interprete, Non amplius
ad vos scribam, sed pro litteris vibices ostendam, & plagarum
signa, ut ea veritati suffragentur. Sic Paulus Christi fuit
epistola, non atramento scripta, sed sanguine; scri-
psit amor.

Gal. cap. 6.
vers. 17.

Horat. Tur-
sellin. lib. 5.
vita cap. 10.
medio ferè.
S. Francis-
ci Xaverii in
Deum &
homines
amor.

Sanctus Franciscus Xaverius eo in Deum hominè-
que amore ferebatur, ut subinde difficile fuerit judicare,
num fortior is amor, an solentior extiterit. Hoc igne
æstuans Xaverius hominem sceleribus opertum in ipsa
navi ad peccatorum confessionem perducere conaba-
tur, sed frustra. Incepto igitur paulisper destitit, ut secu-
rum eximproviso adoriretur. Ubi ergo in terram descen-
sum est, statim in exitiali morbo ultima experiri remedia.
Itaque aliud se jam agere simulans, pervicacem hominem
comiter, per speciem animi relaxandi in saltum frequen-
tibus palmis consilium ducit. Ubi locum ab arbitris re-
motum venit, subito veste posita, tergòque nudato, pro-
cumbit ingenua, & flagra ferreis aculeis sanè aspera pro-
mit, & in seipsum sævire incipit, simulque testatur, quid-
quid hoc supplicii esset, illius se causâ subire. Potuit dice-
re Xaverius: Non amplius ad vos scribam, sed pro litteris vib-
ices ostendam. Alter qui hoc spectavit, attonito similis Francis-
ci cruore aspergebatur. Hinc admiratione in miseri-
cordiam versâ, mox ad pedes Xaverii advolutus roga-
vit, alienam culpam suo tergo luere desisteret, se para-
tum esse sua expiare peccata. Xaverius hac victoriâ
lætus, exemplo vestem induit, & auditâ confessione,
hominem perditum in viam ac spem salutis reduxit.

In Logicorum Prædicamentis, ut vocant, Actio &
Passio pane ultimum & minimum locum obtinent.
At verò in Prædicamentis Amoris, Agere & Pati prin-
cipe loco sunt, & primum omnino principium. Gre-
gorii Magni scitum est: Probatio dilectionis, exhibitio est
operis. Agere scit, & Pati Amor, si verus est; si agere non
vult, aut pati recusat, neutiquam verus Amor est. Au-
dite amantem, qui ad agendum & patiendum paratiss-
mus: Quis, inquit, nos separabit à Charitate Christi? tri-
bulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum?
an persecutio? an gladius? Certus sum, quia neque mors, ne-
que vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, ne-
que instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo,
neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à
Charitate Dei. Hoc nimirum est Agere, hoc Pati. Ad-
versa omnia velut ad duellum provocare; ad ardua quæ-
que obfirmare animum.

Cant. c. 8.
vers. 6.

Fortis est ut mors dilectio. Mors nunquam otiosa est,
nunquam feriatur, solennissimè, etiam diebus Nascen-
tis & Resurgentis Domini arcu & sagittis utitur, ster-
nit, jugulat & mactat. Haud aliter amor ætiosissimus
est, & agendo & patiando, nescit oritari, dum amor
est. Mors omnes corporis sensus extinguit, & animum
iubet separatim vivere velut Angelum, omni rerum
fluxuum cupiditate, illecebris omnibus rejectis: sic &
amor divinus si quem occupat, dum à carnis conta-

gione abstrahit, lasciviam omnem interfecit, vitia
omnibus mori præcipit, Angelum efficit. Fortis est ut
mors dilectio. Mors corpus, etsi ante formosissimum,
vermibus objicit, in talem & cineres dissolvit, ipsi ani-
mo abominabile reddit: ita divinus Amor, ubi animum
suâ suavitate imbuerit, carnem delicatius ante habitam
facit exosam, luto ac vermibus cognatam, imò laram
& vermes esse ostendit. De iis omnibus quos Dei cha-
ritas sic afficit, dici potest: Mortui estis, & vita vestra ab-
condita est cum Christo. Fortis est ut mors dilectio. Amor,
mors suavissima.

Beata Catharina Genuensis à Spiritu sancto præce-
ptore iussa est in fundamentum optimæ viæ sibi su-
mere hæc tria: ex Oratione Dominicâ illud unum: Fiat
voluntas tua. Ex Angeli salutatione voculam illam uni-
cam, JE S V S. E totis Bibliis unicum illud verbum,
Amor.

§. III.

Ingunt Poëta, circa Cupidinem, tanquam domi-
num suum, minores alios Cupidines volitare, velut
iussa & imperium expectantes. Ad rem facit Poësis hæc
& pictura. Quidquid amorum est, Amori divino sub-
serviant oportet, arque ut famuli herum circumflectant, &
imperata faciant, aut ad Cypridis turpitudines ablegan-
di. Amor divinus velut sol inter minora sidera, amoribus
& affectibus omnibus præsit.

Ecclesiastes Orbis libere proclamât: Si Charitatem non habueris, nihil sum. Etsi habuerim Prophetiam, inquit, & sciverim mysteria omnia, & omnem scientiam, etsi habuerim omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habueris, nihil sum. Etsi distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, etsi tradidero corpus meum ut ut ardeam, charitatem autem non habueris, nihil mihi prodest. Sola Charitas, inquit Augustinus, discernit inter filios Dei & filios diaboli. Signent se omnes signo Crucis, respondeant omnes Amen. cantent omnes Alleluia, baptizentur omnes, intrent Ecclesiam. Sola Charitas impleant parietes basilicarum, non discernuntur filii Dei à filiis diaboli, nisi charitate. Qui habent Charitatem, nati sunt ex Deo. Quidquid vis habe: hoc solum non habes, nihil tibi prodest. Alia si non habes, hoc habe, & implesti legem. Tolle Charitatem, & omnem sustulisti virtutem. Regnam amove, & pedissequis illius omnes expulsi. Charitate salvâ, omnium virtutum salus in integro est. Vera Dei Charitas cor Deo, & quidquid charissimum est, offert.

Unicus erat Abrahamo filius, hunc ipsum tamen ad-
movit & immolandum. Dedissetque haud dubiè in
holocaustum, quod in Orbe charissimum habuerat, ni
voce celesti monitus recepisset denuo donatum sibi fi-
lium, quem voluntate ac animo jam sacrificaverat. Præ-
clarum sanè documentum, omnia quæ hominum sunt,
Deo deberi, vel quia terrestrium sit bonorum auctor,
vel quod æternorum pro meritis distributor.

Considerate mihi, obsecro, regem Hebræorum David. Amoris
vires in Deum rapiebatur! A divinis nubibus velut infans
ab ubere pendebat David. Velle suum & nolle jam pe-
nitens in divinam voluntatem transfuderat. Hinc ignes
& flammæ pervigiles in regio pectore ardeant, hinc
gemitus & lacrymæ tam uberes, ut regius thalamus
iis non aspergi tantum, sed lavari potuerit. Hos oculo-
rum fontes ejaculatus est Amor, qui tantò fervebat
potentior, quantò magis dolebat Numen à se offen-
sum. Porro templum hic ipse rex longè augustissimum
Deo destinavit, clarè inter suos testatur, nefas esse & ab
omni pietate alienum, se domum habitare cedrinis
trabibus fultam, monumentum verò divini fœderis,
in quo caput & summa religionis tunc sita esset, sub
pellibus contineri. Eam ob causam argenti & auri
vinum prope infinitam, quod sacræ paginæ testantur,

attribuit: argenti quidem mille millia, auri verò centum millia talentorum dedit. Summam quam nemo crederet, nisi sacris paginis fidem haberet. Ioannes Baptista Villalpandus & Hieronymus Prædicator calculum ponunt Hispanicæ monetæ congruum adjungere maximam illam argenteam decem milliones, infusper octo millia trecentos septuaginta quinque Hispanicorum ducatorum. Infinito prope numero lignorum lapidum, æris, ferri, gemmarum ab his impendiis penitus secluso.

Atque hos incredibiles sumptus paupertatem suam rex David appellans: *Ecce ego, inquit, in paupertate mea preparavi impensas domus Domini.* Nimirum tanto in Deum affectu æstuebat, ut quidquid obtulisset Deo, nihil se dedisse crederet. Hinc illa tot ardentissimæ amantis suspiria: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Quid enim mihi est in cælo? & à te quid volui super terram? Quis mihi placeat in cælo præter te? quem ego in terris amem, colam, suspiciam præter te? Cetera sanè omnia mihi sordent te uno excepto: te unum ego amplector, te unum opto, te unum suspiro atque ardeo, qui unus est amandus, & colendus. & toto animo desiderandus. Tu mihi, mi Deus, es omnia. Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & ars mea Deus in æternum. His flammis noctes atque dies hæc fornax tumultuabatur: intimam cum Deo amicitiam vivebat rex David, vel medios ingressurus ignes, modò esset cum Deo suo.

§. I. V.

Metellus veteris Romæ Pontifex Vestalium æde ab igne fortuito correptâ, per medias flammâs irruens, Palladium incendio subtrahit. Cessit illi audax conatus prosperè, nam simulachrum Deæ servavit. Sed res felicius cessisset, si visum non amississet. Fuit tamen clades illa religiosa mentis, & immodica charitatis in Deum testis locupletissima: fuit & ornamentum: datum est enim Metello, ut curru veheretur in curiam, qui honor nulli ejus ordinis ad id tempus contigerat. Quid nos Christiani, quibus argumentis nostrum in Deum amorem asserimus? Rex Hebraeus tor auri talenta divino cultui offert, & tanquam nihil dedisset, inopiam suam excusat: cor insuper addit amore plenum, & optimis quibulque affectibus etiânum tamen frugere se putat.

Deorum inanum sacerdos per medios ignes ruit, ut ligneum Deæ truncum subtrahat. Quis nostrum pro vero & immortalî Deo id audeat? Heu quàm friget noster ignis, quàm est debilis noster amor! Vix leviter digitulus nobis uritur, mox intepestet amor: pro amore indignatio & furor se prodat. Ah quàm non fortis est ut mors dilectio nostra! Ab ipsis etiam feminis castissimi amoris robore triumphamus.

Machabæorum mater non vulgare Charitatis exemplum edidit, in gentili pietate tuenda: siquidem suis septem filiis auctor fuit, ut inter cruciatus ac supplicia morti mallent, quàm veri Dei cultum abnegare. Illustre prorsus in femina facinus. Sed illud mulò illustrius, quòd extremis cruciatibus talem sese obtulit, veritatis studio & amore incensa, quales eos voluit & optavit, qui ejus hortatu & impulsu tam pulchram mortem obierunt.

Tarsensis Paulus oraculo cœlesti monitus, futurum, ut si Hierosolyma proficisceretur, hostiliter acceptus in carceres, & in vineula raperetur. At ille nihilominus institutum iter amicosi sime prosecutus est, nul-

las ærumnas, cruciatus nullos pertimescens divini amoris doctor & assertor acerrimus. Modò ille ad Christum suum properaret, viam sibi per hostes, per tela, per ignes aperire nil formidabat. Dignus vel ob hoc divinæ Charitatis exemplum, qui plus in cælo viderit, quàm homini fas sit in terrâ loqui.

Sed quid attinet in uno alteròve hanc purissimi amoris flammam velut digito monstrare, qui hos fanè non fatuos, sed sapientissimos ignes ad cælum duces secuti sunt? Petrus, Andreas, & Philippus crucis patibulum non modò non recusarunt, sed velut ad genialem lestatum votis omnibus properarunt, amore duce. Post hos, tot millia Christianorum, qui isdem ignibus calebant, crucem patulis brachiis amplexati sunt, nec ab eâ prius quàm mortui potuerunt avelli. Telis quidam confossi, alii fustibus ad necem cæli, multi lapidibus obruti, non pauci à feris discerpti, aliqui ex alto præcipitati, plurimi flammis, ferro, fame, fluctibus percipiti. Mortis genus his dispar, sed Charitatis studium idem omnibus fuit. En amor fabri ferrarii munus exercuit, & gladios, secures, malleos, pectines, radios, craticulas, ungulas, novaculas, rotas, laminas æneas, tunicas molestas fabricavit, ut animos satietaret amantium, qui à Christo invitati mortem amoris suo libentissime impenderunt.

Noverant hi omnes sub larvâ mortis latere vim resurgendi, sub spe odii summam dilectionem tegi, cum ad labores trahimur, ad requiem vocari, cum undequaque premimur, ad cælum attolli.

Hic illud verissimum, *Amanti nihil difficile.* Hoc millies & usque millies inculcandum iis, qui Christi amatores videri volunt, difficilia tamen perferre aut aggredi nolunt. Cum enim adversa ingruunt, frigidissimi amatores isti manus, pedesque & omnia membra subducunt, velut erinacei: agere volunt, pati renuunt, volunt tamen inter Christi amicos numerari. Erratis, o boni, toto cælo! *Amanti nihil difficile.* Qui amat, non laborat. Solus amor est, qui nomen difficultatis erubescit.

En Sicheum juvenem, Hemoris dynastæ filium, qui Dinam Jacobi Patriarchæ filiam deperibat. Difficillimum quid ab hoc juvene, ejusque parente, & omnibus urbis civibus petebatur. Id tamen tam facile visum est juveni, ut id etiam patri, ceterisque omnibus persuaserit non difficile futurum. Et en vel indecoro vulnere affici non recusat, modò amore non frustretur. Nam, ut pagina sacra loquitur, *amabat valde.*

En ipsam Patriarcham Jacob difficillima quæque facillimè tolerantem. Pro Rachele toto servit septennio. Spe falsus pro eadem & altero servit septennio. Denique aliud etiam sexennium impendit difficillimæ ac durissimæ servituti. Hanc ipsam tamen nec ut difficilem, ut nec duram accusavit: quin imò visi sunt ei pauci dies pro amoris magnitudine. Servitus nemini non onerosa, nemini non difficilis, à Jacobo peragebatur viginti annis non sine jucundâ facilitate. Non est amara servitus, non est dura necessitas, ubi diligitur quod jubetur. *Amanti revera nihil difficile.* Quod & beatus Hieronymus affirmans: *Diligamus Deum, inquit, & facile videbitur omne difficile.* Ejusdem omnino sententiæ Petrus Chrysologus: *Amor Dei, ait, & amor totus, ut possit omnia sine labore vincere peccata.* Nil durum, nil grave, nil amarum computat verus amor. Amor est impenetrabilis lorica, quæ gladium excutit, jacula repellit, periculis insulat, mortem irridet. Si amor est, vincit omnia.

§. V.

S Vidas apologum recitans: Sol, inquit, & Boreas certarunt inter se, uter expeditius viatorem vestibus spoliaret. Boreas initium facere, frigus & hiemes efflare, horrendum furere, & omni conatu id agere, ut viatoris capiti pileum, aut lateri pallium diriperet. Sed frustra fuit. Nam ubi hoc agi viator sensit, rei suae satagens pro viribus obniti cepit, pileum, ne ayolaret, strictius sibi appressit, pallium, ne ventum abriperetur, brachiis subiecit, imò se illo involvit. Et jam eâ contentione fractus animum despondit Boreas. Sol studio vincendi radios & æstum intendere, viatorem suaviter ferire, ignes occultos cepit jacere. Ardebat jam & fumabat viatoris vertex, fauces arebant, humeri languebant, per omne corpus fluebat sudor. Ipse homo jam sibi grave pondus fuerat, nedum vestis. Ergo ventilatur vertex, pileus ponitur, solvitur sinus, rejicitur penula, segregatur toga; jamque umbraculum prospectat, aut flumen quo se mergat viator. Ita penes solem stetit victoria.

Quod sol in viatore, hoc amor in quovis homine potest. Videte hominem avarum Boreali frigore torpentem, ut sese reculis suis involvat, undequaque attrahit; non unâ domo contentus, insulam appetit; nec unum ei prædium satis est, latundia emit; multiplicat famulos, vestes, supellestem. Quid mirum? Flât Boreas, urgent Mammon & Plutus. At quos amoris sol uferit, ii longe aliter se tractant, arcas reserant, stipem erogant, pauperibus vestes, cibos, pecuniam donant, viduas & pupillos juvant, templa muneribus ornant, & in medium fecat pallium Martinus, indulum eum veste projicit Franciscus, amicum omnem pretiosum exiit & mendico tradit Ignatius. Innumeros alios amoris solis affecit, ut sua omnia darent, modo Christum retinerent. *Amanti nihil difficile.* Compendiaria ad cælum via est amor. Amor omnes in se transfert affectus: amor omnia contemnit in amati gratiam. Amantium corda locus sunt, quem amantium animæ habitant, ubi si non sunt, nusquam sunt. Emigrare illinc oportet omnia reliqua quod amor ingreditur, ille occupat, ille impellit, nunquam cohibetur.

Chrysolog.
serm. 94.

Eleganter & verè Chrysologus: *Charitas nescit peccare*, inquit, *cum diligit*; *Charitas non est charitas si delinquit*; *Charitas Dei est custos sanctitatis*. Adeoque verissimum est illud Augustini: *Amor est omnis virtus*. Amanti nihil difficile. Petrum in Olivarum clivo aspice; senem armavit amor contra exercitum, inermem contra armatos cuneos, Apostolum contra carnifices, piscatorem contra milites, tironem contra veteranos, Galilæum contra tot Romanos, discipulum Christi contra tot voraces lupos. Vis hæc solius fuit amoris, qui unum tot centuriis armorum opposuit.

7. In Magdalenâ.

Sed Petro pene fortior Magdalena. Adest illa præveniens solem pretiosis unguentis instructa, amore munita. Sed quod tendit obsecro? num ad sepulchrum, immani saxo clausum, tot militum manipulis vallatum? Quid meditaris mulier? num infans? tunc una excubias armatas percurrere? tam grande saxum amovere? defuncti corpus ungere, imò verò & tollere? si vis tollere, quare vis ungere? Nescio, ait, neque enim aliud scio quam amare. Ego eum tollam. Verissimè, amanti nihil est difficile. Maria autem stabat ad monumentum foris plorans. Amor, inquit Origenes, faciebat eam flere, & dolor coquebat eam plorare. Ab eo die per annos triginta duos plorare non desit, nec amando flere; imò etiam volare didicit amando, & de die in altum sepius extolli.

Joan. 1. 20.
vers. 11.

§. VI.

E Legantissimè Bernardus: Arcanum grande Christus detegens: Ignem, inquit, veni mittere in terram. Opus meditabatur illustre & arduum, sedes Angelorum instaurare, quos rapuit secum Lucifer. Bonum erat tibi, o nobilissime Angelorum, si ignifer potius fuisses quam lucifer. *Charitas tibi defuit pars optima Humilitatis*. Defuit tibi & Humilitas pars maxima Charitatis. Vult igitur Christus, ait Bernardus, Seraphim fabricare, ut illi fiat unde tu corruisti. Ne mireris, Christiane, hominem sublimem & volentem, hominem sex alarum, hominem Seraphim factum, nam Dominus Seraphinorum, factus est homo. In Magdalenam e foribus & flagitiis erutam amore in Seraphim mutatam. Divinæ Charitatis alis sæpius de die in altum subvehitur. Hinc inter cælum & terram hic est orta, cælone an terræ sit assignanda. Cum eleveretur, eam sibi afferebat cælum, velut Angelum, velut e Seraphinis unum. At reclamans terra: Mihi detur, ait, quia mulier est; quia peccatrix est. Hic Amor velut arbiter, sententiam dixit: iam pridem desit esse peccatrix, mutata in Angelum, quia dilexit multum.

Prò superi! Inauditum est hydropicum aqua satiatum esse! non minus admirandum est amorem amore impletum dicere: Satis est; dilexit multum. Nil erat difficile amanti. Hanc amoris sententiam Apostolorum Collegium approbavit: nam cum omnes nocte illâ mestissimâ metus mortis occuparet, divinus ardor Magdalenam inflammavit; dilexit multum. Huic sententiæ applausit Angelus, testes oculati: Vidimus eam, ajunt, digressis aliis ad monumentum plorantem, dilexit multum. Eadem sententiæ beatissima Virgo Mater subscribens: Individa doloris & amoris comes, agebat, in graviorebus meritoribus me nusquam deseruit; dilexit multum. In eandem sententiam ivit Ioannes Evangelista, qui sine emulatione fassus: Me teste, inquit, ad crucem amplexandam, ad osculandos Magistri pedes accurrit, penetravit, adstitit, perseveravit, dilexit multum. Et tu ereme ac solitudo, vos quæcunque invixit rupes quam fertis sententiam? Vtique non aliam, ajunt, quam illam amoris, dilexit multum. Nobis testibus modò ad cælum velut Seraphim efferebatur, modò ad terram ut penitentia magistra demittebatur, Amanti nil erat difficile. Magdalena re aliâ nullâ summam amoris avartitiam exaltaturæ potuit, quam amore. Ut enim rectissime Bernardus affirmat: *Verè amor seipso contentus est*. Amor amore satiat. Amas? satis est. Iam legem implèsti, jam amoris respondisti, jam cælum obtinuisti. Nescit amor mentiri, recusat regi, prodit se ignis, & amorem suum loquitur. Amor summa gratiarum est, & præmium gloriæ non requirit, sed meretur, seipso contentus, in seipso & gratia sibi & gloria est. Amor omnia potest, & Deum vincere, & cælum rapere. *Amanti nihil difficile.*

§. VII.

E Vit olim qui se ante suam mortem quotidianâ tæbe præmori sentiebat. Itaque ob viciniam mortis non nihil anxius, quæsi vit ex homine religioso: Quid oro faciam? magnis passibus ad sepulchrum propero: vocor palam ad plures. Neque hic moram licet trahere, eundem est. Tu ergo, vir optime, suade ac doce, quâ multa brevi tempore queam perficere. Compendio hic opus est. Hoc enim jam totus agam, Deum ut in viâ sim ad cælum, quod tamen non perveniunt uti scis, nisi virtutis cultores. Huic religiosus senex: Non est, inquit, quod trepidus: Ama, & numeros omnes

omnes explēti: Deum, inquam, ama, & tuum est A
est cælum. Sed dices forsan: Iam amo Deum. Ergo
magis ama. In dies, imò in horas, imò & in momen-
ta hoc aurum augeri potest; tantò auctiorem reddes
divinam gratiam, tantòque cumulationem efficies
cælestem gloriam, quantò magis auxeris tuum in
Deum amorem. Deum nemo gratis amat: præsens
redditur moneta, donum gratiæ, cui æquali gradu
jungetur præmium futuræ gloriæ. Ergo si à promeritis
censeri vis opulentus, Deum ama, tantò futurus
opulentior, quantò Dei amantior. Vires tuæ fortas-
sis impares sunt jejuniis, ciliciis, flagellis, aliisque
carnis castigationibus? exhaustum corpus graviore
labores respuit? En laborem facillimum, simul &
suavissimum, Deum ama, & satis laboratum est. Plus
omnibus laborat, qui Deum sincerè amat.

Nec utilior sanè, nec brevior esse potest præcep-
tio, præ hac unâ, Deum ama. Plenitudo legis est dile-
ctio. Ad hanc Augustinus stimulos subdens, Frumen-
tum, inquit, si haberes in inferioribus, ne putresceret, leva-
res ad superiora. Frumento tuo quæris mutare locum, & cor
permittit in terrâ putrescere? Frumentum levares in superio-
ra, cor leva in cælum. Et unde, inquit, possum? qui funes,
quæ machine, quæ scale opus sunt? Gradus, affectus sunt:
iter tuum voluntas tua est. Amando ascendis, negligendo de-
scendis. Stans in terrâ, in cælo es, si diligas Deum. Si ergo
amator Dei esse vis, sincerissimis modis castisq; suspiris illum
dilige, ipsum ama, illi flagra, illi inbia, quo iucundius nihil
invenis, quo melius, quo letius, quo diuturnius. Quid enim
tam diuturnum, quam quod est sempiternum? Non times,
ne aliquando à te pereat, qui facit ne tu percas.

Quid ergo tibi placet in sæculo? Quid est quod vis amare?
Quocunque corporis sensus converteris, occurrat tibi cælum,
occurrit tibi terra. Undique pulchritudo operis tibi commen-
dat artificem. Miraris fabricam, ama fabricatorem. Non ita
occupers in eo quod factum est, ut recedas ab illo qui fecit.
Hæc enim quibus occuparis, sub te fecit, quia sub se ipso te fecit.
Si hærebis superiori, calcabis inferiora: si autem recedas à su-
periori, ista tibi in supplicium convertentur. Vera igitur &
brevisima virtutis definitio est: **ORDO AMORIS.**
Amemus charitatis miracula, quod Gregorius mo-
net, quæ tantò sunt securiora quantò & occultiora;
& de quibus apud D. v. m. cō major fit retributio,
quò apud homines minor est gloria. Dictorum om-
nium clausula sit divini Pauli monitum: *Super omnia*
autem hæc charitatem habere.

ACTIONES AMORIS IN DEVM.

1. Actio amoris in Deum.
1. Cor. c. 13.
v. 4. & seqq.
I Divinus Paulus plures simul recenset Amoris
actiones. Charitas patiens est, benigna est, Cha-
ritas non amulatur, non agit perperam, non inflatur, non
est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur, non
cogitat malum: non gaudet super iniquitate: congaudet au-
tem veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, om-
nia sustinet.

Secunda.
2. Plures alii amoris actus compendio hi nume-
rantur. 1. Pronissimo affectu cupere Deum videre. 2. Sua Deo bona omnia velle, uti sunt sapientia, bo-
nitas, potentia, &c. 3. Impensè gaudere, Deo ab
Angelis, Beatis, probis omnibus serviri. 4. Vnicè de-
siderare, ut res create omnes honori divino sese im-
pendant. 5. Animo dolere ob omnes in Deum inju-
rias, & à se, & ab aliis commissas. 6. Aversari omnia
quæ quis Deo displicere cognōrit. 7. Sua omnia &
seipsum ad quævis patiendā offerre Deo. 8. Divini
regiminis providentiam ubique agnoscere, & extol-
lere. 9. Amoris augmentum, & perseverantiam assi-
duis precibus efflagitare. 10. Vnicam in omnibus Dei
Voluntatem sibi sequendam proponere. Amor cum
ferret, singulis horis aliquot ex actibus hinc nomina-
tis elicit.

Tom. I.

3. Princeps amoris actus, serió constituere, om-
nem Dei legem exactè observare. A Christo hoc di-
scimus: Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est qui di-
ligit me. Si diligitis me, mandata mea servate. Hinc Augu-
stinus: In tantum, inquit, Deum diligimus, in quantum
eius præcepta observamus. Verissima B. Gregorii vox est:
Probatio dilectionis, exhibitio est operis.

4. Amor Dei verus in omnes curas & cogitationes
hominis dominatur, quas suaviter ad Deum trahit.
Eodem modo totam sibi voluntatem vindicat, quam
cum Deo conglutinat. Voluntas verò sic divinæ vo-
luntati agglutinata ceteras post se animæ vires trahit.
Hinc illud Augustini: Ponderis meum, amor meus, quo-
cunque seror, amore seror, Minus Domine te amat, qui ali-
quid tecum amat, quod non propter te amat. Veræ Chari-
tatis evidens est indicium, amata rei crebra cogita-
tio: ubi enim thesaurus tuus, ibi & cor tuum est.
Quo sensu verissimum est Aristotelis scitum: Vnicui-
que concupiscenti delectabile est ea cogitare quæ
concupiscit.

5. Verus amor ipsas etiam pœnas amat: omne quod
affligit, requiem putat, amarum omne dulce æstimat,
idque in gratiam amati. Qui amat, aut non laborat,
aut ipsum amat laborem. Quod Augustinus disertis-
simè affirmans: nullo modo, inquit, sunt onerosi la-
bores amantium, sed etiam ipsi delectant, sicut venan-
tium, aucupantium, piscantium, vindemiantium, ne-
gotiantium, ludæ aliquo se oblectantium. Interest
ergo, quid ametur. Nam in eo, quod amatur, aut non
laboratur, aut ipse labor amatur. Et vide quàm pu-
dendum & dolendum sit, si delectat labor ut fera ca-
piatur, ut cupa & sacculus impleatur, & non delectat
ut Deus acquiratur. Omnia læva & immania, prorsus
facilia, & prorsus nulla efficit amor: nec enim
mortem formidat amor, sed exire festinat, ut citius
ad amatum perveniat. Dura omnia laborantibus,
amantibus minuscunt.

6. Amor Dei inter opprobria securus, inter odia
beneficus, inter iras placidus, inter invidias rutilans, inter
pericula generosus, in tentatione magnanimus, inter
amicos letus, inter inimicos intrepidus, in adversis to-
lerat, in prosperis temperat, in omnibus invictus est.

7. Verus Dei amor non est mercenarius. Amor Septima.
perfectus est, cum se animus humanus cum omnibus
viribus ardentè infundit Deo, adeoque summo bo-
no propter illius sanctitatem, bonitatem, beatitudi-
nem, perfectionem afficitur. Qui amat Deum ut sibi
bonus sit, & beatitudinem communicet, hic non-
dum perfectè amat. Et quamvis amor præmium non
ambit, non tamen sine præmio diligit. Amori causa
diligendi Deum, Deus est; modus, sine modo dili-
gere. In ceteris rebus mediocritas suadet, in amore
quantò quis immoderatur, tantò erit Deo charior.

8. Divinus amor sedulo cavere solet minimos et-
iam conscientie nævos, qui amorem si non extin-
guunt, certè minuunt, & viam sternunt ad graviora.
Divinus amor omnes actiones suas exactissimè ac
perfectissimè conatur peragere, cum sincero propo-
sito soli Deo placendi, nec ulli alteri nisi propter
Deum: tantumque studii cuius operi impendit, ac
si illud ultimum sit, & omnis ab eo salus pendeat.

9. Actuosus amoris divus Thomas tres præcipue Nona.
gradus statuit. Primus atque infimus est, non ad-
mittere aliquid Charitati contrarium, quale foret
creatori rem creatam præferre. Alter est sollerter ad
tollenda omnia amoris impedimenta coniti, sive
peccata sint, sive alia quæcunque, uti est curarum
ac negotiorum multitudo, & occasiones delinquen-
di. Tertius est amor pane assiduus, qui ferè semper
in actu est, quem Vnitivum vocant, qui continuum
Beatorum amorem modulo suo imitari nititur.

Gggg 3

10. Di-

10. Divinus amor seipsum experitur in homine, in quo Deum agnoscat & veneratur. Quidquid enim benevolentiae & affectus exhibere vult Deo, id exhibet homini, perinde ut Deo, certe ut imagini Dei. Quamquam ratione facit, quod in comœdiis fieri solet, quas prius in scenis vestibus, & choragio theatri velut privatim agere solent, dein honoratissimum quemque spectatorem publicè admittunt. Ita prorsus amor seipsum explorat in Charitate proximi. Res certa, qui proximum non diligit, nec Deum diligit. Et qui nondum amare vult inimicos, Deum adhuc odisse convincitur. Si hominem tibi similem, & quem vides, non diligis, quomodo diliges Deum quem non vides? Hic Augustinus epilogi vicem testis locupletissimus: Dilectio, inquit, sola discernit inter filios Dei & filios diaboli. Signent se omnes signo Iohannis, s. crucis Christi, respondeant omnes, Amen; cantent omnes, Alleluia; baptizentur omnes; intrent Ecclesias; faciant parietes ba-

A filiarum: non discernuntur filii Dei à filiis diaboli, nisi charitate. Qui habent charitatem, nati sunt ex Deo; qui non habent, non sunt nati ex Deo. Magnum iudicium, magna discretio. Quidquid vis, habes, hoc solum non habes, nihil tibi proddest. Alia si non habes, hoc habes, & implesti legem. Sed non debemus nos exercere: in amore fraterno. Potes mihi dicere: Non vidi Deum. Nunquid potes mihi dicere: Non vidi hominem? Dilige fratrem: si enim fratrem, quem vides, dilexeris, simul videbis & Deum, quia vides ipsam charitatem. Sit ergo spes nostra, Deum noster. Qui fecit omnia, melior est omnibus: qui fortior est: qui magnus, maior est; quidquid amaveris, illi tibi erit. Disce amare in creaturâ creatorem, & in factum factorem: ne teneat te quod ab illo factum est, & amittas eum à quo & ipse factus es. Vae tali amoris, qui suspicatur aliquid pulchrius, quam sit ille à quo est omne pulchrum. Ergo qui verè amat hominem, etiam inimicum debito amore prosequitur, unâ se amare Deum testetur.

F I N I S.

Ad maiorem Dei, Virginis Mariae, Sanctorumque omnium gloriam.

